

Imre Sándor egyetemi tanár a gyermeknevelés új irányelveiről.

A társadalom pedagógiai érdeklődése. — A szülők nevelése. — A napi sajtó a nevelés szolgálatában.

Aki figyelemmel kíséri a magyar szak- és napisajtót, meggyőződhet arról, hogy soha tollal és szóval nem foglalkoztak annyit a nevelés kérdésével, mint mostanában. Számtalan ankétot, tudományos és népies irányú előadást tartottak az idén a magyar tudományos körök, az egyesületek és a legkülönbözőbb társadalmi szervezetek is.

Ennek a tömeges megmozdulásnak, intenzív pedagógiai érdeklődésnek egészen világos lélektani okai közismertek. A gondolkodó és cselekedeteiről számot adni tudó mai ember, a felnőttek társadalmi ráeszmélt mindazokra a hibákra, mulasztásokra és tévedésekre, amelyeket a gyermekkel szemben a muliban, tudatosan és öntudatlanul elkövettek a szülők és a pedagógusok egyaránt. Ráeszméltek arra, hogy az ifjúság rengeteg lelki és fiziológiai sébének gyökerei a gyermekszobába futnak, ott keresendőek abban a levegőben, abban a környezetben és annak hatásában, amely örök bélyegét tüzzel vési a kis homlokokra s amelyet onnan, — sem boldog, sem boldogtalan emberi sorsokban, — lekovácsolni többé nem lehet.

Ez a ráeszmélés és „megvilágosulás,” ez a ridegnek látszó, de lényegében sugárzó önmagunkba pillantó beismerés lett a megteremtője egy új pedagógiai irányzatnak, egy új hitnek, amely új nevelői eszközökkel, új szellemben formálja az új embert a holnapi társadalomba.

Az új pedagógus az új iskolában már nemcsak az emberek, az állat- és növényvilág szeretetére neveli a gyermeket. A bölcs, igaz nevelő így véli kiáltani a háborútól, forradalmaktól és a társadalmi túlfűtöttségtől inficiált gyermeki lélekből azt a ma ott lapangó gyűlölet-szíkrt, amely a mi életünk megrontója lett és amely mérgezője lehetne az új ember lelki életének is. Ha a gyermek gyöngéden fog bánni még a reá bízott tárgyakkal is, mondják kiváló és uttörő hazai nevelők, — bizonyos, vagy legalább is feltételezhető, hogy embertársait is jobban fogja becsülni, szeretni, megérteni és ha kell: elnézőbb és megbocsátóbb lesz azok gyöngéivel és eltévelyedéseivel szemben is. Így remélhető a nyugodtabb, békésebb, tisztább, ha nem is boldogabb, de „fájdalomtól mentesebb” emberi élet megalapozása.

Észlelve e jelenségeket, e pedagógiai ébredést és eszmélést, a *Délmagyarország* munkatársa ebben a jelentőségteljes kérdésben egy országos szaktekintélyt kívánt megszólaltatni s ezért dr. Imre Sándor szegedi egyetemi tanárt, a magyar neveléstudomány nagy- és illusztris reprezentánsát kereste fel, aki a „Délmagyarország” olvasóközönsége részére a következőkben volt szíves nyilatkozni:

— Eddig is régóta megvoltak a jelei annak a belátásnak, hogy a gyermekek, az új nemzedék nevelése sem nem egyedül az iskolának ügye, sem nem csupán azoké a családoké, amelyeknek iskolába járó gyermekei vannak. Már régóta észre lehetett venni, hogy mind többen értették meg a felnövekvő nemzedék testi-lelki minőségének az egész közönségre való hatását. Észrevettük azt is, hogy az iskola munkáját nem szabad pusztán az egyes tanulók, egyes családok szempontjából nézni, hanem az egész nevelést úgy kell felfogni, hogy az a jövő előkészítője. Amilyen telkiületet a nevelés a gyermekben kifejleszt, olyan lesz a legközelebbi időben a felnőttek társadalmának közhangulata. Ha a gyermekek megszokják, hogy egymásban csak a gyermeket lássák és egyéni tulajdonságaik szerint becsülik meg egymást, akkor mint felnőttek is a személyes értékek vagy a személyes gyarlóságok szerint tudnak embertársaik között különbséget tenni. Ha az ifjúságot a köznevelés, az iskola belevezeti a jelen megértésébe, akkor mint felnőttek sem állanak majd ijedt meglepetéssel vagy gyámoltalan tehetetlenséggel a folytonosan alakuló élet újabb jelenségei előtt. Ha ráneveljük az új nemzedéket az egyéni élet és a nemzet élete mai feladataira, akkor saját érett koruk majdani tennivalóit tudják úgy végezni, hogy az előtte járó idősebb nemzedék munkájának szerves folytatása lehessen. Ez és a nevelés egyéb, hasonló kötelességeinek betöltése azonban csak úgy lehetséges, ha a hivatásos

nevelők munkáját olyan közhangulat, sőt köztudat erősíti, amely az iskolában és a nevelésben a közélet legnagyobb kérdését látja és maga is részt vesz abban, hogy ez a kérdés a lehető legjobban oldassék meg.

— Azt mondom tehát, hogy egész jövőnkre nézve nagy jelentőségét látom a nevelői gondolkodás terjedésének. S hogy valóban terjed a neveléssel való törődés, annak számos bizonyosságát észlelhetjük. Nemcsak a fővárosban (ott mindenre jut közönség), hanem kisebb városokban, sőt községekben is nagy érdeklődést keltenek a gyermekekről, a nevelésről hirdetett előadások; már több helyen rendszeresen folyik *Szülők iskolája* címen előadás sorozat, néhol évek óta, újabb meg újabb körökből gyarapodó hallgatóság előtt. Könnyű elgondolni, hogy ennek mi lehet a következménye. Egészen mássá válhatik a családban folyó nevelés, ha nem pusztán ösztönösen, hanem meggondolva végzik a szülők; egészen más lesz a közélet, ha arra eszmélnek a felnőttek, hogy ők folytonosan nevelnek, még ha nem is tudnak róla. A szülők pedagógiai érdeklődése kiterjed és elmélyül s ezzel okosabb módon tudják az iskolai nevelést megalapozni is, támogatni is. Ez a támogatás voltaképpen együttműködés. Ma nagyon fogyatékos és kölcsönös panaszokban merül ki; ha a pedagógiai gondolkodás megerősödik, akkor szülői ház és iskola nem egymásban keresi a hibát, hanem kölcsönösen kiegészíteni igyekeznek egymás munkáját és ez által a saját részüket is jobban végzik.

— Arról, hogy a szülőknek mi a feladata gyermekeikkel szemben, legyen elég itt most csak annyit szólnom: érezniük kell a felelősséget a gyermek jövője iránt, mindent utána a gyermek, a szülők élete örök példa a gyermek számára, a szülők feladata tehát az, hogy követésre méltó példát adjanak — minden percben és minden tekintetben!

— Nem csodálnám, ha e sorok némelyik olvasója azt mondaná, hogy ez ugyan nagyon egyszerű és természetes dolog, miért mondom ezt olyan nagy jelentőségűnek?! Ugy vagyunk, hogy a nagyon egyszerű és természetes dolgokról szoktunk leghamarabb megfeledkezni; nagyértékű jelenség tehát; ha e mulasztásokra mind többen eszmélni kezdünk. S ebben igen fontos segítség, hogy a napilapok között is egyre több ad helyet, sőt kínálják a helyet a nevelésről szóló gondolatok számára. Jól meggondolva ez is természetes, hiszen végre a lapoknak is rá kell eszmélniük arra, hogy ők is nevelők, még pedig igen nagy hatásúak. S ha ezzel a tudttal dolgoznak, akkor bennük is ki kell fejlődnie a nevelői hivatásért való felelősség érzésének. Ez lenne csak igazán fontos jelenség a mai kor nevelésügyi mozgalmában!...

... Ha valaha gondolatokat szívesen tetünk magunkévá, úgy ezek azok, mert mi is azt tartjuk, hogy a hivatása magaslatán és a kellő kultúrszínvonalon álló újságírónak tudatában kell lennie minden leírt betűje jelentőségének és — mondjuk így — nevelői hatásának. Ez a felelősség-tudat lelkiismeretét mindig ébren tartja, tollát, gondolatait erkölcsi törvényei irányítják és céljait a tradíciós, nemes értelemben vett közérdek hatja át. Így természetes: csak embereket lát, ma legelőször tévelygő és elesett, megértésre és segítségre szoruló magyarsors-sebezte vándorokat, akiknek érdekében igazságot és védelmet keres s akiknek okosabban, szebben, élelátóbban nevelt gyermekei talán boldogabbak is lesznek, hiszen a tudományos fejlődés eredményein kívül annyi könny és annyi vér termékenyíti ennek a lehetőségnek az útját!...

... Az „új ember” jönni fog. Közeledését már látjuk és megtaláljuk értékes gyermek-lelkében. A szülőktől, pedagógusoktól s az iskolától függ, hogy a szebben, élelátóbban és céltudatosabban nevelt holnapi társadalom: tudásban és emberi jóságban, megértésben és alázatban felülmulja a mai embert. Reméljük, hogy a családok és az iskola munkáját olyan köztudat fogja erősíteni és olyan közhangulat kísérni, amelynek alapvonala, — a fenti nyilatkozatban, — oly nagyszerűen és oly puritánul megrajzolva látjuk.

Vásárhelyi Julia.

„ORBIS”

MŰSZAKI RÉSZV.-TÁRSASÁG
BUDAPEST

Fióktelepe:

Szeged, Tisza Lajos körút 52.

Telefonszám: 754.

Csakis

valódi

ALEXANDER
WERK
RIEGER

HUSÓRLÖGÉPET

VÁSÁROLJON

Tökéletesebb órákat

KOVÁCSOLT

ACEL kések és

lártsák

A LEGOLCSÓBB

mert a

LEGJOBB

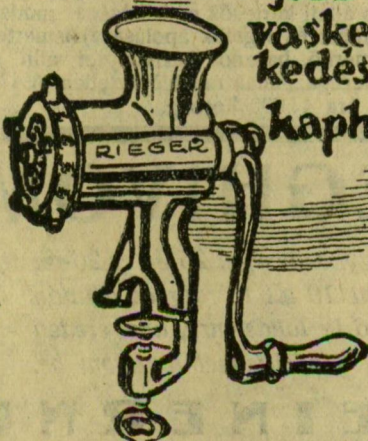
Minden

jobb

vaskeres

kedésben

kapható

KELLNER MÓR

liszt-, fűszer- és terményüzlete

A LEGFINOMABB
HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI
LISZTEK LERAKATA

Szeged, Feketesas ucca 20.

Telefonszám 46.